

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/10/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2220202326
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2220202326.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Andrea Dudášová a sudkýň: JUDr. Eva Behranová a JUDr. Ľuboslava Vanková, v právnej veci navrhovateľky: K. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z., S. V. XX, a osoby, ktorá je podľa návrhu povinná platiť výživné: L. Z., nar. XX.XX.IXXX, bytom H. X, N., o určenie výživného, o odvolaní osoby povinnej platiť výživné proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 5Pc/7/2020-42 zo dňa 6. októbra 2020, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcich výrokoch vo veci samej I. a II. a v závislom výroku IV. o náhrade trov konania r u š í a vec mu v r a c i a v zrušenom rozsahu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výkonom I. otcovi navrhovateľky uložil povinnosť platiť výživné na navrhovateľku mesačne sumou 150 eur vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca počnúc od 26.6.2020, výkonom II. dlh na zročnom výživnom za čas od 26.06.2020 do 6.10.2020 v sume 470,- € je otec navrhovateľky povinný zaplatiť spolu s bežným výživným v mesačných splátkach po 20,- €, počnúc od právoplatnosti rozsudku s tým, že nezaplatením jednej splátky sa stáva zročným dlh, výkonom III. súd vo zvyšku žalobu zamietol, výkonom IV. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil citáciou § 62, § 75, § 77 Zákon o rodine, § 52 Civilného mimosporového poriadku.

3. Vecne argumentoval tým, že „na základe vykonaného dokazovania súd mal za preukázané, že navrhovateľka v čase podania návrhu bola plnoletá. Súd rozhodoval o návrhu v súlade s ust. § 77 veta druhá Zákona o rodine, ktoré výživné bolo možné priznať len od podania návrhu 26.06.2020, vo zvyšku požadovaného obdobia od 01.08.2019 nárok navrhovateľky nemal oporu v zákone, z dôvodu, ktorého ho súd v tejto časti zamietol.

Rozhodným obdobím zisťovania pomerov na strane navrhovateľky ako aj otca navrhovateľky bolo obdobie späťne 12 mesiacov od podania návrhu od 26.06.2020 do 26.06.2019. Navrhovateľka v rozhodnom čase pokračovala v štúdiu a pripravovala sa na budúce povolanie kaderníčky a vizážistky, ktorú skutočnosť otec navrhovateľky nespochybnil. Rovnako nespochybnil ani náklady navrhovateľky súvisiace so štúdiom, cestovné náklady, obedy, školské pomôcky na praktickú vyučovanie, ako aj bežné výdavky na ošatenie, hygienu a stravu. Navrhovateľkou požadované výživné 250,- € neodzrkadlilo jej odôvodnené výdavky, keď žije v spoločnej domácnosti s matkou, ktorá obýva trojizbový byt, kde mesačné náklady podľa údajov v rozvode spise predstavovali mesačne 400,- € nájomné ako aj úhrada splátok hypotekárneho úveru, z čoho suma pripadajúca na navrhovateľku činí 130,- €, keďže ide o trojčlennú rodinu. K tomu cestovné 2 x 1,35 denne, mesačne celkom 54,- €, pri započítaní v priemere 20 pracovných dní v mesiaci. K tomu obedy mesačne 40,- €. Celkom náklady navrhovateľky predstavujú sumu 224,- €. Okrem toho má nepravidelné náklady na školské potreby, na ošatenie,

hygienu a stravu mimo obedov v škole. S prihladením aj na vyživovaciu povinnosť druhého rodiča, keď osobná starostlivosť pri plnoletom dieťati je podstatne nižšia, aj tento rodič je povinný sa podieľať na výžive dieťaťa, ktorú matka navrhovateľky za čas zanedbania povinnej výživy otcom dieťaťa v plnom rozsahu znášala sama. S prihladením na skutočnosť, že súd na mladšie dieťa, brata navrhovateľky vo veku 13 rokov ustálil výživné 120,- €, v závislosti od veku a odôvodnených potrieb dieťaťa, ktoré navštevuje základnú školu v mieste bydliska, bolo dôvodné prihladiť aj na vekový rozdiel medzi deťmi, a opodstatnenosť odôvodnených potrieb dieťaťa, ktoré sa už pripravuje na budúce povolanie, štúdiom mimo miesta bydliska. Súd vychádzal z priemerného zárobku otca spred 12 mesiacov od podania návrhu, keď pracoval u spoločnosti K. M. K., ako sám priznal v rozvodovom konaní, zarábala 1.200,- € až 1.300,- € mesačne, zo zdravotných dôvodov vykázal za mesiace jún až august príjem 472,- € až 485,- €. V súčasnosti otec pracuje na dohodu 20 hod. mesačne s hrubým príjmom, 290,- €, pričom priznal vo svojej výpovedi, že dostáva 640,- € mesačne. Okrem týchto dvoch detí inú vyživovaciu povinnosť nemá. Družke prispieva na domácnosť 250,- € mesačne. Priemerný mesačný zárobok otca za čas od 26.06.2019 do marca 2020 činil najmenej 1.200,- €, následne 480,- € nemocenské dávky a od augusta 2020 640,- €. Náklady na bývanie otca existovali už od marca 2020. Priemer príjmu otca za toto obdobie činí 14.718,- € : 15 mesiacov = 981,- €. Z uvedenej sumy počítané percentuálne 25% výživné predstavuje 245,- €. Otec mal stanovené výživné 120,- € na malol. M., pri zohľadnení vekového rozdielu a tým súvisiacimi výdavkami navrhovateľky, tak aby aspoň čiastočne boli kryté náklady na bývanie, osobné potreby, náklady na praktickú časť výuky, súd ustálil výživné sumou 150,-€, tak aby sa zabezpečila rovnaká životná úroveň rodičov aj detí. Otec v priebehu konania nezdôvodnil, prečo sa vzdal výhodnejšieho zamestnania, keď mal dvojnásobne vyšší príjem ako v súčasnosti. Keďže výživné možno v prípade plnoletej osoby priznať len od podania návrhu, súd určil dlh na zročnom výživnom od 26.06.2020 do rozhodnutia v sume 470,- €, (150,- € : 30 dní v mesiaci, x 4 dni v mesiaci jún, a 3 x 150,- € nedoplatok na výživnom od júla do septembra 2020). Súd o trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP, žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal".

4. Proti tomuto rozsudku podala odvolanie osoba povinná platiť výživné. Žiada znížiť výšku výživného na navrhovateľku na sumu 30,- eur mesačne. Odvolanie podal z dôvodu nemožnosti platiť určené výživné. Potvrdil, že v čase od marca 2019 do marca 2020 vykazoval vyšší príjem, v súčasnosti príjem je 290,- eur v hrubom, príjem výrazne nižší a nemá finančné prostriedky na určené výživné. Vzhľadom na súčasnú situáciu a prihladením na zdravotný stav žiaľ nemôže vykonávať prácu, ktorú mal s tým zárobkom. Keďže je na hranici svojich možností a musí niekde bývať, platiť bývanie, sotva ostáva na živobytie, Zároveň sa v žiadnom prípade zámerne nevyhýba plateniu výživného. Odvoláva sa aj voči zaplateniu dlhu zo zročnom výživnom za čas od 26.06.2020 do 06.10.2020 v sume 470,- eur, ktorý nevie uhradiť.

5. Navrhovateľka vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že súd bral ohľad na vyhlásenie osoby povinnej platiť výživné a podľa toho aj určil čiastku výživného. S odvolaním navrhovateľka nesúhlasí, výška výživného ako otec navrhol 30,- eur je veľmi nízka. Žiada súd, aby odvolanie zamietol a nemenil rozsudok.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom - účastníkom (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie prípúšťa (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f), h) Civilného sporového poriadku v spojení s § 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 Civilného mimosporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 66 Civilného mimosporového poriadku), s prihladením na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 Civilného mimosporového poriadku), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 Civilného mimosporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario), a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné a rozsudok je potrebné v napadnutých častiach zrušiť (§ 389 ods. 1 písm. b) a c) Civilného sporového poriadku) a vec mu v zrušenom rozsahu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

7. Predmetom konania na súde prvej inštancie bolo rozhodovanie o určení výživného na plnoletú navrhovateľku. Predmetom odvolacieho konania s poukazom na dôvody osoby povinnej platiť výživné bolo posúdiť či preskúmané rozhodnutie trpí skutkovými a právnymi vadami.

8. Podľa § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

9. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

10. Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia (§ 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Právo (účastníka konania) a povinnosť (súdu) na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého jurisdikčného aktu (rozhodnutia). Citované zákonné ustanovenia sa totiž chápu aj z hľadiska práv účastníka konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, a tieto ustanovenia treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (porovnaj napr. rozsudok vo veci García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I) tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva teda nevyžaduje, aby na každý argument účastníka konania bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I). Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ (porovnaj uznesenie z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/03). Ústavný súd vo svojom uznesení z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04 vyslovil, že „Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia“. Odvolací súd v prípade potvrdenia rozsudku súdu prvej inštancie sa v princípe môže

obmedziť na prevzatie odôvodnenia podaného súdom prvej inštancie (porovnaj rozsudok Helle proti Fínsku z 19. decembra 1997, sťažnosť č. 20772/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-VIII).

11. Porovnajúc odôvodnenie preskúmaného rozsudku súdu prvej inštancie vo vzťahu k výrokom I. a II. s vyššie uvedenými kritériami je zrejmé, že súd prvej inštancie sa nimi dôsledne neriadil. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie s poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu nie sú zrejmé pre rozhodnutie súdu v týchto výrokoch relevantné myšlienkové postupy a úvahy, ktoré viedli súd prvej inštancie k takémuto spôsobu rozhodnutia. Pokiaľ nie je zrejmé, aký právny záver o skutkovom stave veci urobil súd prvej inštancie v rozsúdenej veci vo vzťahu k napadnutým výrokom, teda akú tzv. skutkovú vetu podrobil právnej kvalifikácii, bez odôvodnenia vzťahu medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej, je potrebné prijať záver, že takéto rozhodnutie je zaťažené vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

12. Vo vzťahu k určeniu výšky výživného súd prvej inštancie uviedol, že vychádzal predovšetkým z príjmu otca za posledných 12 mesiacov od podania návrhu, pričom v období od 26.06.2019 do 26.06.2020 povinný pracoval v spoločnosti K. M. K., kde poberal príjem podľa vlastného vyjadrenia 1.200,- - 1.300,- eur, zo zdravotných dôvodov vykázal za mesiace jún - august príjem 472,- - 485,- eur, súd tiež uviedol, že „priemerný mesačný zárobok otca za čas od 26.06.2019 do marca 2020 činil najmenej 1.200,- eur, následne 480,- eur nemocenské dávky a od augusta 2020 640,- eur. Priemer príjmu otca za toto obdobie činí 14.718,- eur : 15 mesiacov = 981,- eur". Z uvedeného predovšetkým nevyplýva ktoré konkrétne obdobie 15 mesiacov súd bral do úvahy a nie je zrejmé ako vypočítal sumu zárobku za toto obdobie vo výške 14.718,- eur. Rovnako nie je zrejmé odkedy bola osoba, ktorá je podľa návrhu povinná platiť výživné práceneschopná, pretože na jednej strane súd uvádza príjem zo zdravotných dôvodov jún - august a na druhej strane tiež uvádza nemocenské dávky od marca do augusta. Súd prvej inštancie nezisťoval z akého dôvodu povinný skončil pracovný pomer v spoločnosti K. M. K. a následne tieto okolnosti nevyhodnotil. Povinný v odvolaní uvádza aj zdravotný stav, ktorý má ovplyvniť možnosť zamestnať, ktorú skutočnosť súd nezistil. Nie je zrejmé ani to či aktuálny zdravotný stav sa týka aj okolností pre ktoré bol práceneschopný. Súd prvej inštancie nezistil ani príjem matky navrhovateľky príp. spolupôjúcich osôb. Zárokové pomery na strane povinného neboli zistené komplexne.

13. Odvolací súd upozorňuje, že aj konanie vo veciach výživného plnoletých osôb patrí k mimosporovým konaniam, ktoré je typické dominanciou princípu oficiality a princípu materiálnej pravdy. Tieto vyžadujú od súdu, aby zistil skutočný stav veci, teda v rámci dokazovania sa nemôže spoliehať len na dôkaznú iniciatívu účastníkov konania, ale aplikuje sa vyšetrovací, resp. vyhľadávací princíp civilného procesu. Preto je súd povinný vykonať aj iné dôkazy, ako predložili a navrhli účastníci konania, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

14. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť (ods. 1). Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (ods. 2). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť (ods. 4). Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (ods. 5).

15. Podľa § 63 ods. 1, 2, 3 Zákona o rodine rodič, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, je povinný preukázať ich súdu, predložiť podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súdu sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie. Ak si rodič nesplní túto povinnosť, predpokladá sa, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje dvadsaťnásobok sumy životného minima. U rodiča, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, súd neberie do úvahy výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť alebo ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť v takom rozsahu v súvislosti s touto činnosťou, a možnosti a schopnosti povinného posudzuje podľa predpokladaného príjmu, aký by povinný dosiahol, ak by tieto výdavky nerealizoval. Ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať aj tvorbu úspor. V takom prípade súd uvedie pri určení výživného sumu výživného, ktorá je určená na tvorbu úspor, a uloží povinnému rodičovi, aby túto sumu poukazoval na osobitný účet maloletého dieťaťa, ktorý v prospech neho zriadi

rodič, ktorému bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Na nakladanie s prostriedkami na účte maloletého dieťaťa je potrebný súhlas súdu.

16. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

17. Z vyššie citovaných ustanovení Zákona o rodine vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane výživou povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinností rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie jednak potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností živiť sa sám, schopností starať sa o seba a podobne. Vo všeobecnosti možno za odôvodnené (opodstatnené) potreby z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti považovať náklady spojené s výživou, ošatením, bývaním, starostlivosťou o zdravie, ako aj náklady súvisiace so vzdelaním, výchovou, kultúrnym a športovým vyžitím a záujmami. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom oprávneného ako sú napr. liečebné náklady. Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Rámec odôvodnených potrieb sa súčasne so zmenenými ekonomickými pomermi a nárastom spotreby rozširuje. Na strane oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia a počet iných osôb povinných poskytovať výživu a ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery, počet nimi vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného ako i vyživovaciu povinnosť iných povinných voči týmto osobám.

18. Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné dieťaťu a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Na strane povinného sa prihliada tiež najmä na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov. Táto kategória zahŕňa jednak majetok rodičov a jednak ich životný štandard, ktorým sa navonok prezentujú. Okrem uvedeného na strane povinného rodiča je vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinných rodičov podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku.

19. Z obsahu spisu v prejednávanej veci však nemožno vyvodiť, že by súd prvej inštancie posudzoval vec dôsledne, a že by tomu dostatočne prispôbil i postup pri dokazovaní. Vykonané dokazovanie o pomeroch navrhovateľky a osoby, ktorá je podľa návrhu povinná platiť výživné nezodpovedá tomu, aby na jeho základe mohol byť súdom prvej inštancie vyslovený záver o určení povinnosti platiť výživné na navrhovateľku vo výške 150,- eur mesačne. Súd prvej inštancie sa nie dostatočne sústredil na zistenie príjmov matky navrhovateľky a aj povinnej osoby otca, ako i na zistenie životnej úrovne rodiny, na zistenie príjmov spolužijúcich osôb. Povinnosťou súdu prvej inštancie v intenciách vyššie uvedených záverov odvolacieho súdu, je komplexne zistiť príjmy matky navrhovateľky a osoby povinnej na platenie výživného dôsledne za celé rozhodné obdobie, zistiť okolnosti skončenia pracovného pomeru povinného v spoločnosti K. M. K. a tieto následne vyhodnotiť, zaoberať sa existenciou zdravotného stavu povinného tvoriaceho prekážku zamestnať sa, zistiť príjem za celé rozhodné obdobie. V zmysle vyhľadávacej zásady, vzťahujúcej sa na nesporové konania, je potrebné objektivizovať príjmy a ustáliť zárobkové a majetkové pomery, preukázaním ich pravidelných a nepravidelných príjmov a výdavkov. Okrem príjmov a výdavkov majetkové pomery ovplyvňuje aj vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, hnutelným veciam vyššej hodnoty, peňažné prostriedky na účtoch v peňažných ústavoch. Pomery v domácnosti sú tiež ovplyvňované spolužitím s inými osobami.

20. Súd prvej inštancie vo vzťahu k výživnému náležite nezisťoval všetky relevantné okolnosti pre rozhodnutie o povinnosti osoby povinnej platiť výživné na navrhovateľku práve vo výške 150,- eur, pričom nevykonali ďalšie dokazovanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci a tým neposúdil všetky do úvahy prichádzajúce rozhodné okolnosti daného prípadu.

21. V súhrne vzhľadom na uvádzané sa tak vec vo vzťahu k výrokom I. a II. preskúmaného rozsudku dostala do takej polohy, v ktorej by náprava pochybení súdu prvej inštancie vyžadovala takú mieru ingerencie odvolacieho súdu, ktorá by v skutočnosti mala za následok aj nahrádzanie činnosti súdu prvej inštancie (úlohou odvolacích súdov napriek preneseniu na ne určitých činností vyžadovaných skôr od súdov prvej inštancie je totiž stále prieskum správnosti rozhodnutí súdov prvej inštancie s prípadným doplnením dokazovania a nie vykonávanie základného dokazovania).

22. Odvolací súd riadiac sa uvádzaným, preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I. a II., vrátane závislého výroku IV. o náhrade trov konania, zrušil (§ 389 ods. 1 písm. b) a c) Civilného sporového poriadku) a vec mu vrátil v zrušenom rozsahu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

23. Žiada sa dodať, že u nepreskúmateľného rozhodnutia nemožno hodnotiť správnosť relevantných právnych otázok, ani vady prvoinštančného konania, preto bolo nutné tento rozsudok vo zvyšnej časti zrušiť a otvoriť súdu prvej inštancie procesný priestor pre vydanie nového rozhodnutia, ktoré nebude postihnuté zmieneným deficitom. Rovnako nemôže byť žiadnej pochybnosti o tom, že nahrádzanie faktickej pasivity súdu prvej inštancie v uvedenom smere činnosťou odvolacieho súdu neprichádza do úvahy, nakoľko úlohou odvolacieho súdu je len prieskum správnosti rozhodnutí súdu prvej inštancie s prípadným menej náročným doplnením alebo zopakovaním dokazovania, čo vylučovalo prípadné rozhodnutie odvolacieho súdu s konečnou platnosťou.

24. Povinnosťou súdu prvej inštancie, súc pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu podľa § 391 ods. 2 Civilného sporového poriadku, bude opätovne vec v zrušených výrokoch posúdiť, vrátane doplnenia dokazovania v naznačenom smere, ktoré je nevyhnutné vyhodnotiť v súlade s ustanovením § 191 Civilného sporového poriadku, a to najmä so sústredením sa na sporné otázky, ako aj odvolacie argumenty, tieto posúdiť z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení (ktoré uvedie aj v odôvodnení rozsudku) a potom po zvážení všetkých preukázaných okolností daného prípadu vo veci znova rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku odôvodniť.

25. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku).

26. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).